

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять з дисципліни
«СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»
для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»
зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»
усіх форм навчання

Черкаси 2020

УДК 364.3 (07)
М 54

*Затверджено Вченою радою факультету
гуманітарних технологій,
протокол № 6 від 06.02.2020 р.,
згідно з рішенням кафедри соціального забезпечення,
протокол № 1 від 28.08.2019.*

Упорядник **Губар О. Є.**, к.е.н., доцент кафедри соціального забезпечення

Рецензент **Манн Р. В.**, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва

М 54 Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Страхові послуги» для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 232 Соціальне забезпечення усіх форм навчання [Електронний ресурс] / [упоряд. : Губар О.Є.]; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2020. – 24 с. – Назва з титульного екрана.

У виданні містяться рекомендації щодо виконання практичних робіт з дисципліни «Страхові послуги». Наведено завдання до виконання практичних робіт та самостійного вивчення дисципліни, вимоги щодо їх виконання, тематику наукових рефератів, доповідей, питання до підсумкового контролю та список рекомендованої літератури та інформаційних джерел.

Для студентів спеціальності 232 Соціальне забезпечення усіх форм навчання.

УДК 364.3 (07)

Навчальне електронне видання
локального використання

Друкований примірник

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять з дисципліни
«СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»
для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»
зі спеціальності 232 Соціальне забезпечення
усіх форм навчання

Упорядник
Губар Олександра Євгенівна

В авторській редакції

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Рекомендації до проведення практичного заняття №1.....	5
2. Рекомендації до проведення практичного заняття №2.....	6
3. Рекомендації до проведення практичного заняття №3.....	7
4. Рекомендації до проведення практичного заняття №4.....	8
5. Рекомендації до проведення практичного заняття №5.....	8
6. Рекомендації до проведення практичного заняття №6.....	9
7. Рекомендації до проведення практичного заняття №7.....	10
8. Рекомендації до проведення практичного заняття №8.....	11
9. Рекомендації до проведення практичного заняття №9.....	12
10. Рекомендації до проведення практичного заняття №10.....	13
Теми доповідей/рефератів.....	14
Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання.....	16
Підготовка до виконання контрольної роботи.....	16
Оформлення контрольної роботи.....	17
Порядок зарахування контрольної роботи.....	17
Варіанти контрольної роботи.....	18
Питання до підсумкового контролю.....	21
Перелік рекомендованої літератури та інформаційних джерел.....	23
Додаток А.....	24

ВСТУП

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань щодо порядку розроблення та реалізації страхових послуг з особових видів страхування, а також формування знань щодо змісту та організації роботи страховиків.

Завданням дисципліни є:

- отримання знань про предмет, законодавство, принципи, функції та класифікацію страхування;
- вивчення механізму розроблення та надання страхових послуг з особових видів страхування;
- набуття вмінь щодо розширення асортименту страхових послуг з урахуванням ринкового попиту на ці послуги та необхідності їх застосування в умовах ринку;
- опанування організацію процесу укладення договору страхування, методіку оцінки страхового ризику та визначення страхового платежу.

Результати навчання (відповідно до Освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» (бакалаврський рівень вищої освіти)).

Змістом компетенцій вивчення дисципліни є отримання студентами теоретичних знань та практичних навичок, необхідних для розуміння сутності системи соціального захисту та соціального забезпечення. У результаті опанування програми дисципліни студент повинен:

- вміти визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення (ПРН 11);
- вміти аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення (ПРН 13);
- знати сутність страхової послуги та усвідомлювати її об'єктивну необхідність в системі захисту від соціальних ризиків;
- знати основні види соціальних послуг з особових видів страхування;
- вміти розробляти економічне обґрунтування діяльності страхової компанії за видом страхової послуги;
- володіти методологією розроблення страхових послуг;
- знати складові процесу і методи реалізації страхових послуг;
- розуміти способи формування попиту на страхову послугу і методи стимулювання її збуту;
- володіти методологією оцінки страхового ризику та цінової стратегії страхової компанії;
- вміти аналізувати ефективність страхових послуг в компанії.

1. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №1

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ І КЛАСИФІКАЦІЯ СТРАХУВАННЯ

Мета та завдання заняття: закріплення та поглиблення теоретичних знань з основ страхування шляхом обговорення теоретичних питань, проведення мозкового штурму, дискусії, обговорення доповідей.

План заняття

1. Обговорення питань.

- 1.1. Необхідність та сутність категорії страхового захисту.
  - 1.2. Страхування як економічна категорія та його ознаки.
  - 1.3. Функції та принципи страхування.
  - 1.4. Страхування як необхідний елемент ринкової економіки.
  - 1.5. Роль страхування у вирішенні соціальних проблем суспільства.
  - 1.6. Страхова термінологія та її класифікація.
  - 1.7. Поняття ризику у страхуванні. Класифікація ризиків. Ознаки ризику, придатного для страхування.
  - 1.8. Поняття об'єктів страхування. Види страхування та його класифікації.
  - 1.9. Страхова відповідальність (страхове покриття).
  - 1.10. Страхове забезпечення. Страхове відшкодування.
  - 1.11. Страхова сума та особливості цього поняття в майновому, особистому страхуванні, в страхуванні відповідальності.
2. **Дискусія на тему:** «Доведіть, що страхування є одним із засобів захисту від негативних наслідків науково-технічного прогресу».
3. **Завдання на логічне мислення:** доведіть, що страхування: а) необхідний елемент ринкової економіки; б) інститут соціального захисту; в) невід'ємний атрибут цивілізованого суспільства.

Питання для поточного контролю знань

1. У чому полягає соціально-економічний зміст і сутність страхування?
2. Назвіть ознаки, які характеризують страхування як економічну категорію.
3. Назвіть економічне призначення та джерела формування страхових фондів.
4. Охарактеризуйте поняття «страхування» відповідно до Закону України «Про страхування».
5. Наведіть детальну характеристику функцій страхування.
6. Охарактеризуйте принципи страхування.
7. Що таке «франшиза» і як вона впливає на розмір страхового відшкодування?
8. За якими ознаками виділяють конкретні страхові інтереси підприємств, установ, організацій та громадян відповідно до класифікації страхування?
9. Яка, на Вашу думку, форма страхування повинна сприяти розвитку страхової культури в нашій країні? Аргументуйте свою думку.

Рекомендовані джерела: підручники 1-8; нормативні та інструктивні документи: 1,2, інформаційні ресурси, ресурси мережі інтернет.

2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №2

ТЕМА 2. СТРАХОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СТРАХОВА ПОСЛУГА ЯК ОСНОВНИЙ ВИД ДІЯЛЬНОСТІ

Мета та завдання заняття: закріплення та поглиблення теоретичних знань з основ організації страхової діяльності та страхової послуги як специфічного товару шляхом обговорення теоретичних питань, проведення мозкового штурму, обговорення доповідей.

План заняття

1. Обговорення питань.

- 1.1. Організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності.
- 1.2. Правове забезпечення страхової діяльності в Україні. Закон України “Про страхування”, його зміст та значення.
- 1.3. Порядок створення, функціонування та ліквідації страхової організації
- 1.4. Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.
- 1.5. Структура та ресурси страхової організації.
- 1.6. Принципи управління страховою організацією.
- 1.7. Сутність страхової послуги.
- 1.8. Класифікація страхових послуг.

2. Дискусія на тему: «Чому діяльність страхової компанії завжди залежить від економічного середовища, в якому вона існує?».

3. Завдання на логічне мислення:

- 3.1. Доведіть, що страхування є підприємницьким видом діяльності.
- 3.2. Доведіть необхідність страхового маркетингу для вітчизняних страховиків. Які маркетингові заходи найбільш ефективні для страхових компаній?

Питання для поточного контролю знань

1. За якими критеріями можна класифікувати страхові компанії?
2. З якою метою здійснюється рейтингова оцінка страхових компаній?
3. Які типи страхових компаній, на Ваш погляд, найбільш поширені у страховому бізнесі Україні? Чим це можна пояснити?
4. Які вітчизняні страхові компанії здійснюють страхування життя?
5. Який порядок створення та ліцензування страхової компанії?
6. Яка мета ліцензування страхової діяльності в Україні?
7. В чому полягає сутність страхової послуги як товару на страховому ринку?
8. У чому полягає сутність страхового маркетингу, його функцій та завдань?
9. Які канали реалізації страхових послуг використовуються страховими компаніями?
10. Які особливості властиві процесу реалізації страхових послуг?

Рекомендовані джерела: підручники 1-8; нормативні та інструктивні документи: 1,2, інформаційні ресурси, ресурси мережі інтернет.

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №3

ТЕМА 3. СТРАХОВИЙ РИНОК

Мета та завдання заняття: закріплення та поглиблення теоретичних знань з основ організації страхового ринку України та функцій основних його учасників шляхом обговорення теоретичних питань, проведення дискусій та мозкового штурму

План заняття

1. Обговорення питань.

- 1.1. Поняття страхового ринку.
- 1.2. Класифікація страхових ринків.
- 1.3. Структура страхового ринку.
- 1.4. Суб`єкти страхового ринку та їх функції.
- 1.5. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку.
- 1.6. Законодавче регулювання діяльності страхових посередників в Україні.
- 1.7. Особливості реалізації страхової послуги та застосування маркетингу у страхуванні.
- 1.8. Маркетинг у страхування та його функції.
- 1.9. Канали реалізації страхових послуг та їх характеристика (Реалізація страхових послуг. Загальні закономірності продажу страхових послуг. Основні напрямки продажу страхових послуг. Банківський канал реалізації страхової послуги. Безпосередній продаж страхових послуг, його переваги і недоліки. Продаж страхових послуг через посередників: переваги та недоліки).
- 1.10. Перспективи розвитку страхового ринку України.

2. Завдання на логічне мислення:

- 2.1. Доведіть, що економічне зростання нашої держави, її престиж у світі неможливі без розвиненого страхового ринку.
- 2.2. Чи можна стверджувати, що створення страхових об'єднань позитивно впливає на розвиток страхового ринку. Чому?

3. Мозковий штурм на теми:

- 3.1. Обґрунтуйте необхідність основних напрямків розвитку вітчизняного страхового ринку згідно з прийнятою перспективною програмою.
- 3.2. Яку роль, на Вашу думку, відіграватимуть страхові посередники на страховому ринку України в найближчому майбутньому?

Питання для поточного контролю знань

1. Визначте умови існування страхового ринку та основні функції його учасників.
2. Охарактеризуйте структуру сучасного страхового ринку.
3. Які основні завдання виконують вітчизняні страхові об'єднання?
4. У чому полягають особливості діяльності пулів?
5. Визначте роль кожного елемента інфраструктури страхового ринку.

Рекомендовані джерела: підручники 1-8; нормативні та інструктивні документи: 1,2, інформаційні ресурси, ресурси мережі інтернет.

4. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №4

ТЕМА 4. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета та завдання заняття: закріплення та поглиблення теоретичних знань з порядком державного регулювання страхової діяльності шляхом обговорення теоретичних питань та доповідей.

План заняття

1. Обговорення питань.

- 1.1. Необхідність державного регулювання страхової діяльності.
- 1.2. Страхове законодавство як інструмент регулювання страхової діяльності. Структура страхового законодавства України.
- 1.3. Орган нагляду за страховою діяльністю та його функції.
- 1.4. Реєстрація та ліцензування страховиків.
- 1.5. Контроль за діяльністю суб'єктів страхового ринку.
- 1.6. Вплив норм міжнародного права на формування законодавчої та нормативної бази регулювання страхової діяльності в Україні.

2. **Завдання на логічне мислення:** Чому в державному регулюванні страхової діяльності зацікавлені не тільки страхувальники, а й самі страховики?

3. Мозковий штурм:

- 3.1. Доведіть, що державне регулювання страхової діяльності дуже важливе для здійснення послідовної політики у страховому бізнесі.
- 3.2. Доведіть або спростуйте твердження: «Вітчизняне страхове законодавство поступово наближається до європейського».

Питання для поточного контролю знань

1. Якими факторами зумовлена необхідність державного регулювання страхової діяльності?
2. Що входить до системи методів державного регулювання?
3. За якими напрямками перевіряють страхові компанії і якими бувають наслідки цих перевірок?
4. Чим можна підтвердити здійснення контролю з боку органів нагляду за страховими компаніями?
5. Як законодавчо регулюються взаємовідносини страховика та держави:

Рекомендовані джерела: підручники 1-8; нормативні та інструктивні документи: 1,2, інформаційні ресурси, ресурси мережі інтернет.

5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №5

ТЕМА 5. ДОГОВІР СТРАХУВАННЯ ТА ЙОГО ЕЛЕМЕНТИ

Мета та завдання заняття: закріплення та поглиблення теоретичних знань з основних положень договору страхування шляхом обговорення теоретичних питань, проведення мозкового штурму.

План заняття

1. Обговорення питань.

- 1.1. Договір страхування і його зміст згідно з Законом України “Про страхування”.
- 1.2. Страховик і страхувальник: взаємовідносини між ними; обов’язки сторін згідно з Законом України “Про страхування”.
- 1.3. Права й обов’язки суб’єктів страхових відносин.
- 1.4. Відмова у здійсненні виплат страхових відшкодувань (страхових виплат).
- 1.5. Припинення дії договору страхування.

2. Мозковий штурм: Якими прикладами можна довести необхідність знання для страхувальника змісту і умов договору страхування?

Питання для поточного контролю знань

1. Які відомості зазначені в договорі страхування?
2. Який існує механізм укладення договору страхування?
3. Які є форми договорів страхування?
4. Чим страховий поліс відрізняється від договору страхування?
5. Назвіть основні обов’язки страховика і страхувальника за договором страхування.
6. У яких випадках страхова компанія може відмовити страхувальнику в виплаті страхового відшкодування?
7. Який порядок внесення змін до договору страхування?

Рекомендовані джерела: підручники 1-8; нормативні та інструктивні документи: 1,2, інформаційні ресурси, ресурси мережі інтернет.

6. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №6

ТЕМА 6. СТРАХОВІ ПОСЛУГИ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ ТА ПЕНСІЙ

Мета та завдання заняття: закріплення та поглиблення теоретичних знань з порядком розроблення, просування, реалізації та виконання страхових зобов’язань за страховими послугами зі страхування життя та пенсій.

Методи навчання: обговорення теоретичних питань, проведення мозкового штурму, виконання аналітичних завдань (порівняння страхових послуг різних страховиків, розробка умов страхових послуг).

План заняття

1. Обговорення питань.

- 1.1. Необхідність і значення страхового захисту життя і пенсій.
- 1.2. Страхування капіталу і страхування ренти.
- 1.3. Види страхування життя.
- 1.4. Змішане страхування життя. Суб’єкти страхування. Обсяги страхової відповідальності. Строк страхування. Страхова сума. Умови виплати страхових сум. Одержувачі страхової суми у випадку смерті страхувальника. Порядок визначення і сплати страхових внесків.

1.5. Організація роботи страхової компанії щодо визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати страхувальнику, спадкоємцям або визначеним для цього особам.

1.6. Процедура розроблення страхових послуг зі страхування життя та пенсій.

1.7. Особливості реалізації страхових послуг.

2. Мозковий штурм на тему: «Особливості надання страхових послуг зі страхування життя в Україні».

3. Завдання на логічне мислення:

3.1. Що, на Ваш погляд, треба робити страховим компаніям зі страхування життя для залучення клієнтів?

3.2. Що, на Вашу думку, можна використати в Україні із зарубіжного досвіду зі страхування життя та пенсій?

Питання для поточного контролю знань

1. Сформулюйте визначення, мету та функції страхування життя.

2. Хто є отримувачами страхової суми при страхуванні життя?

3. Які страхові випадки передбачені при страхуванні життя?

4. З якого віку можна укладати договір страхування життя?

5. Яка мета пенсійного страхування?

6. На який строк укладаються договори пенсійного страхування і хто є одержувачем страхової суми?

Рекомендовані джерела: підручники 1-8; нормативні та інструктивні документи: 1,2, інформаційні ресурси, ресурси мережі інтернет.

7. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №7

ТЕМА 7. СТРАХОВІ ПОСЛУГИ ЗІ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

Мета та завдання заняття: закріплення та поглиблення теоретичних знань з порядком розроблення, просування, реалізації та виконання страхових зобов'язань за страховими послугами зі страхування від нещасних випадків.

Методи навчання: обговорення теоретичних питань, проведення мозкового штурму, виконання аналітичних завдань (порівняння страхових послуг різних страховиків, розробка умов страхових послуг).

План заняття

1. Обговорення питань.

1.1. Необхідність і значення страхового захисту від нещасних випадків.

1.2. Форми й види страхування від нещасних випадків.

1.3. Обов'язкові види державного страхування від нещасних випадків та особливості їх здійснення.

1.4. Державне особисте страхування військовослужбовців і військовозобов'язаних, призваних на збори. Суб'єкти страхування.

Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Страхова премія і порядок її сплати. Визначення розміру страхових сум за наслідки нещасних випадків. Одержувачі страхової суми у випадку смерті застрахованого. Відмова у виплаті страхової суми.

- 1.5. Державне особисте страхування осіб рядового, начальницького та вільнонайманого складу органів і підрозділів внутрішніх справ.
- 1.6. Державне особисте страхування працівників митних органів, суддів, судових виконавців.
- 1.7. Добровільне страхування від нещасних випадків.
- 1.8. Особливості страхових послуг різних страховиків (вітчизняний та зарубіжний досвід).

2. Аналітичне завдання: Наведіть 5 переваг страхової послуги за страхування від нещасних випадків страхової компанії «А» порівняно зі страховою послугою компанії «В». Відповідь аргументуйте та підтвердіть прикладами.

3. Завдання на логічне мислення: запропонуйте ефективні канали просування та продажів страхових послуг зі страхування від нещасних випадків.

Питання для поточного контролю знань

1. На яких умовах здійснюється добровільне страхування від нещасних випадків?
2. Якими можуть бути наслідки нещасних випадків?
3. Які умови можуть бути включені в договір страхування від нещасних випадків?
4. Які умови здійснення страхових виплат?

Рекомендовані джерела: підручники 1-8; нормативні та інструктивні документи: 1,2, інформаційні ресурси, ресурси мережі інтернет.

8. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №8

ТЕМА 8. СТРАХОВІ ПОСЛУГИ З ДОБРОВІЛЬНОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ

Мета та завдання заняття: закріплення та поглиблення теоретичних знань з порядком розроблення, просування, реалізації та виконання страхових зобов'язань за страховими послугами із добровільного медичного страхування. Методи навчання: обговорення теоретичних питань, проведення мозкового штурму, виконання аналітичних завдань (порівняння страхових послуг різних страховиків, розробка умов страхових послуг).

План заняття

1. Обговорення питань:

- 1.1. Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування.
- 1.2. Суб'єкти страхування і відносини між ними.
- 1.3. Форми здійснення медичного страхування та їх особливості.

- 1.4. Обов'язкове медичне страхування і його особливості.
  - 1.5. Добровільне медичне страхування. Договір страхування. Обсяг відповідальності страховика. Страхова сума. Порядок визначення розміру страхових премій і їх сплати. Термін страхування. Права й обов'язки сторін страхових відносин.
  - 1.6. Організація роботи страхової компанії після настання страхового випадку.
  - 1.7. Медичне страхування громадян, які виїждять за кордон.
  - 1.8. Послуги з міжнародного медичного асистансу та їх застосування.
  - 1.9. Умови і особливості укладання індивідуального та колективного договору страхування.
  - 1.10. Особливості страхових послуг різних страховиків (вітчизняний та зарубіжний досвід).
- 2. Аналітичне завдання:** Наведіть 5 переваг страхової послуги за добровільним медичним страхуванням страхової компанії «А» порівняно зі страховою послугою компанії «В». Відповідь аргументуйте та підтвердіть прикладами.
- 3. Завдання на логічне мислення:** запропонуйте ефективні канали просування та продажів страхових послуг з добровільного медичного страхування.

Питання для поточного контролю знань

1. У чому полягає сутність страхових послуг з добровільного медичного страхування?
2. Чим добровільне медичне страхування суттєво відрізняється від інших видів особистого страхування?
3. Які види страхових послуг можуть бути за добровільним медичним страхуванням?
4. З якими медичними закладами можуть укладати договори страхові компанії?
5. Які послуги надають асистанські компанії?
6. Від яких факторів залежать страхова сума і страхова премія?
7. Які страхові компанії здійснюють добровільне медичне страхування в Україні?
8. Які особливості колективного добровільного медичного страхування?

Рекомендовані джерела: підручники 1-8; нормативні та інструктивні документи: 1,2, інформаційні ресурси, ресурси мережі інтернет.

9. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №9

ТЕМА 9. СТРАХОВІ ПОСЛУГИ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЗДОРОВ'Я НА ВИПАДОК ХВОРОБИ

Мета та завдання заняття: закріплення та поглиблення теоретичних знань з порядком розроблення, просування, реалізації та виконання страхових

зобов'язань за страховими послугами зі страхування зі здоров'я на випадок хвороби.

Методи навчання: обговорення теоретичних питань, проведення мозкового штурму, виконання аналітичних завдань (порівняння страхових послуг різних страховиків, розробка умов страхових послуг).

План заняття

1. Обговорення питань:

- 1.1. Страхові ризики та страхові випадки.
- 1.2. Обсяг страхового покриття (страхова сума, перелік захворювань).
- 1.3. Виключення зі страхових випадків.
- 1.4. Умови і особливості укладання індивідуального та колективного договору страхування.
- 1.5. Особливості страхових послуг різних страховиків (вітчизняний та зарубіжний досвід).

2. Аналітичне завдання: Наведіть 5 переваг страхової послуги зі страхування здоров'я на випадок хвороби страхової компанії «А» порівняно зі страховою послугою компанії «В». Відповідь аргументуйте та підтвердіть прикладами.

3. Завдання на логічне мислення: запропонуйте ефективні канали просування та продажів страхових послуг зі страхування здоров'я на випадок хвороби.

Питання для поточного контролю знань

1. Чим відрізняється страхування здоров'я на випадок хвороби від добровільного медичного страхування?
2. Що є страховим випадком при страхуванні здоров'я на випадок хвороби?
3. Від чого залежить розмір страхової виплати?
4. В якому разі страховик має право відмовити від здійснення страхової виплати?
5. Які страхові компанії здійснюють страхування здоров'я на випадок хвороби в Україні?

Рекомендовані джерела: підручники 1-8; нормативні та інструктивні документи: 1,2, інформаційні ресурси, ресурси мережі інтернет.

10. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №10

ТЕМА 10. КОМБІНОВАНІ СТРАХОВІ ПОСЛУГИ З ОСОБИСТОГО СТРАХУВАННЯ.

Мета та завдання заняття: закріплення та поглиблення теоретичних знань з порядком розроблення, просування, реалізації та виконання страхових зобов'язань за страховими послугами зі страхування із комбінованих страхових послуг.

Методи навчання: обговорення теоретичних питань, проведення мозкового штурму, виконання аналітичних завдань (порівняння страхових послуг різних страховиків, розробка умов страхових послуг).

План заняття

1. Обговорення питань:

- 1.1. Страхові послуги для корпоративних клієнтів (життя, здоров'я, страхування від нещасних випадків та ін.).
- 1.2. Страхові послуги для індивідуальних клієнтів (життя, здоров'я, страхування від нещасних випадків та ін.).
- 1.3. Особливості комбінованих страхових послуг різних страховиків (вітчизняний та зарубіжний досвід).

2. Аналітичне завдання: Наведіть 5 переваг страхової послуги страхової компанії «А» порівняно зі страховою послугою компанії «В». Відповідь аргументуйте та підтвердіть прикладами.

3. Завдання на логічне мислення: запропонуйте ефективні канали просування та продажів страхової послуги.

Питання для поточного контролю знань

1. Які заходи доцільно вживати страховим компаніям для залучення клієнтів?
2. Що, на Вашу думку, можна використати в Україні із зарубіжного досвіду при розробленні страхових послуг з особистого страхування?
3. Які, на Вашу думку, перспективи розвитку особистого страхування в Україні?

Рекомендовані джерела: підручники 1-8; нормативні та інструктивні документи: 1,2, інформаційні ресурси, ресурси мережі інтернет.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ/РЕФЕРАТІВ

1. Страхування як необхідний елемент ринкової економіки.
2. Роль страхування у вирішенні соціальних проблем суспільства.
3. Генеза виникнення страхування (вітчизняний та зарубіжний досвід).
4. Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.
5. Характеристика страхової діяльності страховика (на прикладі страхової компанії).
6. Результати ефективності страхової діяльності страховика (на прикладі страхової компанії).
7. Методика розроблення страхової послуги.
8. Методика обґрунтування економічної ефективності страхової діяльності за відповідною страховою послугою.
9. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку.

10. Особливості діяльності брокерів, нормативно-правова правова основа, що регламентує їх діяльність.
11. Особливості діяльності страхових агентів, нормативно правова основа, що регламентує їх діяльність.
12. Інтернет-страхування як перспективний розвиток реалізації страхових послуг.
13. Діджиталізація на страховому ринку України – напрями, перспективи.
14. Особливості державного регулювання страхового ринку України. Сучасні реформи державного нагляду та контролю за здійсненням страхової діяльності.
15. Міжнародний досвід державного регулювання страхової діяльності.
16. Порядок укладення договору страхування. Основні права та обов'язки сторін відповідно до умов договору страхування (на прикладі страхової послуги).
17. Особливості умов договору страхування у зарубіжній практиці (на прикладі страхової послуги).
18. Страхування дітей – характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
19. Страхування до вступу в шлюб - характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
20. Страхування на дожиття до певного строку або події (наприклад, до одруження) - характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
21. Зарубіжний досвід страхування життя.
22. Зарубіжний досвід страхування життя та пенсій.
23. Страхові послуги з добровільного страхування від нещасних випадків - характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
24. Основні канали реалізації страхових послуг з добровільного страхування від нещасних випадків.
25. Особливості розроблення страхових послуг за добровільним страхуванням від нещасних випадків.
26. Страхові послуги з добровільного страхування від нещасних випадків для корпоративних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
27. Страхові послуги з добровільного страхування від нещасних випадків для індивідуальних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
28. Зарубіжний досвід добровільного страхування від нещасних випадків.
29. Страхові послуги з добровільного медичного страхування для корпоративних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
30. Страхові послуги з добровільного медичного страхування для індивідуальних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
31. Основні канали реалізації страхових послуг з добровільного медичного страхування.
32. Особливості розроблення страхових послуг за добровільним медичним страхуванням.

33. Особливості надання страхового захисту за добровільним медичним страхуванням, роль асистанських компаній.
34. Зарубіжний досвід добровільного медичного страхування.
35. Страхові послуги з добровільного страхування здоров'я на випадок хвороби для корпоративних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
36. Страхові послуги з добровільного здоров'я на випадок хвороби для індивідуальних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
37. Основні канали реалізації страхових послуг з добровільного здоров'я на випадок хвороби.
38. Особливості розроблення страхових послуг з добровільного страхування здоров'я на випадок хвороби.
39. Зарубіжний досвід добровільного страхування здоров'я на випадок хвороби.
40. Характеристика комбінованих страхових послуг з особистого страхування (на прикладах страхових послуг вітчизняних страховиків).

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

1. Підготовка до виконання контрольної роботи.

Виконання контрольної роботи передбачає письмові відповіді на завдання за відповідним варіантом. Кожен варіант включає 5 завдань з тематики, визначеної навчальною програмою з дисципліни, за якою виконується контрольна робота.

Для студентів, які навчаються на заочному відділенні факультету гуманітарних технологій (спеціальність 232 «Соціальне забезпечення») номер варіанту контрольної роботи визначається за останньою цифрою залікової книжки.

Остання цифра залікової книжки	Номер варіанта
0	1
1	2
2	3
3	4
4	5
5	6
6	7
7	8
8	9
9	10

Контрольна робота з дисципліни «Страхові послуги» складається з теоретичних питань та аналітичного завдання, що потребують поглибленої відповіді.

Відповіді мають бути повними та обґрунтованими на всі теоретичні завдання, що передбачені відповідним варіантом контрольної роботи.

Висновки необхідно робити з посиланням на конкретне літературне, інформаційне, наукове чи інше джерело.

Запис умов завдань, передбачених варіантом, є обов'язковим.

Контрольна робота повинна мати самостійний характер. Студент може спиратися у своїй роботі на відповідну навчальну і монографічну літературу із відповідної проблематики. При цьому, якщо він наводить цитату чи запозичує із літературного джерела певне теоретичне положення (наприклад, визначення, висновки дослідження, думку автора літературного джерела з того чи іншого питання тощо), то необхідно робити посилання на літературне джерело.

Недопустимо запозичення тексту, фактичних даних із літературних джерел без посилання на них. Контрольні роботи, написані без врахування цих вимог, викладачем зараховуватись не будуть.

2.Оформлення контрольної роботи.

Контрольна робота виконується державною (українською) мовою. Обсяг контрольної роботи **не повинен перевищувати 30 сторінок комп'ютерного тексту**. Контрольна робота має бути оформлена належним чином (див. Патица Н.І. Стандарти на оформлення магістерських, дипломних, бакалаврських, курсових, контрольних робіт та рефератів. – К.: ПІК ДСЗУ, 2014. – 26 с.).

Зразок оформлення титульного аркуша наведений у ДОДАТКУ А.

Контрольна робота має бути виконана і подана на перевірку протягом міжсесійного періоду (навчального року, протягом якого здійснюється робота студента над засвоєнням навчального матеріалу), але **не пізніше, як за 15 днів до початку сесії** для студентів заочної форми навчання, передбаченої навчальним планом.

3.Порядок зарахування контрольних робіт.

Контрольна робота оцінюється за чотирибальною національною шкалою та в балах за кредитно-трансфертною системою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

90-100 балів – **відмінно** (A);

82-89 балів – **добре** (B);

75-81 балів – **добре** (C);

68-74 балів – **задовільно** (D);

60-67 балів – **задовільно** (E);

35-59 балів – **незадовільно** з можливістю повторного складання (FX);

1-34 балів – **незадовільно** з обов'язковим повторним курсом (F).

Уразі отримання незадовільної оцінки, студент повинен усунути виявлені недоліки і повторно захистити її в установленій викладачем термін.

Студент, який не виконав контрольної роботи або якщо його робота не зарахована за результатами її виконання, не допускається до семестрового контролю з дисципліни.

4.Варіанти контрольної роботи.

Варіант № 1

1. Необхідність та сутність категорії страхового захисту. Страхування як необхідний елемент ринкової економіки.
2. Необхідність державного регулювання страхової діяльності. Контроль за діяльністю суб'єктів страхового ринку.
3. Роль реклами в реалізації страхових послуг. Види реклами та вимоги до неї.
4. Страхування до вступу в шлюб - характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
5. *Аналітичне завдання.*

Страхові послуги з добровільного страхування від нещасних випадків для корпоративних клієнтів (дати характеристику на прикладі страхової компанії України).

Варіант № 2

1. Функції та принципи страхування. Роль страхування у вирішенні соціальних проблем суспільства.
2. Страхове законодавство як інструмент регулювання страхової діяльності. Структура страхового законодавства України.
3. Страхування на дожиття до певного строку або події (наприклад, до одруження) - характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
4. Роль і місце страхових брокерів у реалізації страхових послуг (на прикладі вітчизняних та зарубіжних страхових брокерів).
5. *Аналітичне завдання.*

Страхові послуги з добровільного страхування від нещасних випадків для індивідуальних клієнтів (дати характеристику на прикладі страхової компанії України).

Варіант № 3

1. Організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності. Правове забезпечення страхової діяльності в Україні. Закон України “Про страхування”, його зміст та значення.
2. Орган нагляду за страховою діяльністю та його функції
3. Страхові послуги з добровільного страхування від нещасних випадків - характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
4. Інтернет-страхування.
5. *Аналітичне завдання.*

Страхові послуги з добровільного медичного страхування для корпоративних клієнтів (дати характеристику на прикладі страхової компанії України)

Варіант № 4

1. Порядок створення, функціонування та ліквідації страхової організації. Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.
2. Вплив норм міжнародного права на формування законодавчої та нормативної бази регулювання страхової діяльності в Україні.
3. Основні канали реалізації страхових послуг з добровільного страхування від нещасних випадків.
4. Сучасний стан та перспективи розвитку страхового ринку України.
5. *Аналітичне завдання.*

Страхові послуги з добровільного медичного страхування для індивідуальних клієнтів (дати характеристику на прикладі страхової компанії України).

Варіант № 5

1. Структура та ресурси страхової організації. Принципи управління страховою організацією.
2. Процедура реєстрації та ліцензування страховиків.
3. Особливості розроблення страхових послуг за добровільним страхуванням від нещасних випадків.
4. Роль і місце страхових брокерів у реалізації страхових послуг (на прикладі вітчизняних та зарубіжних страхових брокерів).
5. *Аналітичне завдання.*

Страхові послуги з добровільного медичного страхування для індивідуальних клієнтів (дати характеристику на прикладі страхової компанії України).

Варіант № 6

1. Сутність страхової послуги. Класифікація страхових послуг. Страхова послуга як специфічний товар страхового ринку.
2. Договір страхування і його зміст згідно з Законом України “Про страхування”. Страховик і страхувальник: взаємовідносини між ними; обов’язки сторін згідно з Законом України “Про страхування”.
3. Основні канали реалізації страхових послуг з добровільного медичного страхування.
4. Сучасний стан та перспективи розвитку страхового ринку України.
5. *Аналітичне завдання.*

Страхові послуги з добровільного страхування здоров’я на випадок хвороби для корпоративних клієнтів (дати характеристику на прикладі страхової компанії України).

Варіант № 7

1. Поняття страхового ринку. Класифікація страхових ринків.
2. Поняття ризику у страхуванні. Класифікація ризиків. Ознаки ризику, придатного для страхування.

3. Особливості розроблення страхових послуг за добровільним медичним страхуванням.
4. Проблеми функціонування ринку страхування життя в Україні.
5. *Аналітичне завдання.*

Страхові послуги з добровільного здоров'я на випадок хвороби для індивідуальних клієнтів (дати характеристику на прикладі страхової компанії України).

Варіант № 8

1. Структура страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку та їх функції.
2. Права й обов'язки суб'єктів страхових відносин згідно з Законом України "Про страхування".
3. Основні канали реалізації страхових послуг з добровільного здоров'я на випадок хвороби.
4. Страхові послуги страхових компаній Черкаської області.
5. *Аналітичне завдання.*

Дослідити зарубіжні ринки страхування життя. Встановити, який досвід зарубіжних країн у галузі страхування життя доцільно використати в Україні.

Варіант № 9

1. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку. Законодавче регулювання діяльності страхових посередників в Україні.
2. Відмова у страхових виплатах. Припинення дії договору страхування згідно з Законом України "Про страхування".
3. Особливості розроблення страхових послуг з добровільного страхування здоров'я на випадок хвороби.
4. Оцінка сучасного стану страхування від нещасних випадків в Україні.
5. *Аналітичне завдання.*

Страхування життя - дати характеристику страхових послуг на прикладі страхової компанії України

Варіант № 10

1. Особливості реалізації страхової послуги та застосування маркетингу у страхуванні. Канали реалізації страхових послуг та їх характеристика.
2. Поняття об'єктів страхування. Види страхування та його класифікація.
3. Страхування життя дітей – характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
4. Особливості розвитку добровільного медичного страхування в Україні.
5. *Аналітичне завдання.*

Пенсійне страхування - дати характеристику страхових послуг на прикладі страхової компанії України.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Необхідність та сутність категорії страхового захисту. Страхування як необхідний елемент ринкової економіки.
2. Страхування як економічна категорія та його ознаки.
3. Функції та принципи страхування.
4. Роль страхування у вирішенні соціальних проблем суспільства.
5. Поняття ризику у страхуванні. Класифікація ризиків. Ознаки ризику, придатного для страхування.
6. Поняття об'єктів страхування.
7. Види страхування та його класифікації.
8. Страхова відповідальність (страхове покриття). Страхове забезпечення. Страхове відшкодування. Страхова сума та особливості цього поняття в майновому, особистому страхуванні, в страхуванні відповідальності.
9. Організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності.
10. Правове забезпечення страхової діяльності в Україні. Закон України “Про страхування”, його зміст та значення.
11. Порядок створення, функціонування та ліквідації страхової організації.
12. Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.
13. Структура та ресурси страхової організації.
14. Принципи управління страховою організацією.
15. Сутність страхової послуги. Класифікація страхових послуг.
16. Страхова послуга як специфічний товар страхового ринку.
17. Поняття страхового ринку. Класифікація страхових ринків.
18. Структура страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку та їх функції.
19. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку.
20. Законодавче регулювання діяльності страхових посередників в Україні.
21. Особливості реалізації страхової послуги та застосування маркетингу у страхуванні.
22. Канали реалізації страхових послуг та їх характеристика.
23. Необхідність державного регулювання страхової діяльності.
24. Страхове законодавство як інструмент регулювання страхової діяльності. Структура страхового законодавства України.
25. Орган нагляду за страховою діяльністю та його функції.
26. Реєстрація та ліцензування страховиків.
27. Контроль за діяльністю суб'єктів страхового ринку.
28. Вплив норм міжнародного права на формування законодавчої та нормативної бази регулювання страхової діяльності в Україні.
29. Договір страхування і його зміст згідно з Законом України “Про страхування”. Страховик і страхувальник: взаємовідносини між ними; обов'язки сторін згідно з Законом України “Про страхування”.
30. Права й обов'язки суб'єктів страхових відносин згідно з Законом України “Про страхування”.

31. Відмова у страхових виплатах. Припинення дії договору страхування згідно з Законом України “Про страхування”.
32. Страхування життя дітей – характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
33. Страхування до вступу в шлюб - характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
34. Страхування на дожиття до певного строку або події (наприклад, до одруження) - характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
35. Страхові послуги з добровільного страхування від нещасних випадків - характеристика страхових послуг на страховому ринку України.
36. Основні канали реалізації страхових послуг з добровільного страхування від нещасних випадків.
37. Особливості розроблення страхових послуг за добровільним страхуванням від нещасних випадків.
38. Страхові послуги з добровільного страхування від нещасних випадків для корпоративних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
39. Страхові послуги з добровільного страхування від нещасних випадків для індивідуальних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
40. Страхові послуги з добровільного медичного страхування для корпоративних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
41. Страхові послуги з добровільного медичного страхування для індивідуальних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
42. Основні канали реалізації страхових послуг з добровільного медичного страхування.
43. Особливості розроблення страхових послуг за добровільним медичним страхуванням.
44. Особливості надання страхового захисту за добровільним медичним страхуванням, роль асистанських компаній.
45. Страхові послуги з добровільного страхування здоров'я на випадок хвороби для корпоративних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
46. Страхові послуги з добровільного здоров'я на випадок хвороби для індивідуальних клієнтів (на прикладі страхової компанії України).
47. Основні канали реалізації страхових послуг з добровільного здоров'я на випадок хвороби.
48. Особливості розроблення страхових послуг з добровільного страхування здоров'я на випадок хвороби.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Підручники та навчальні посібники

1. Александрова Н.М. Страхування. – К.: ЦНЛ, 2012.
2. Базилевич В.Д. Страхова справа. – К.: Знання, 2015.
3. Базилевич В.Д. Страховий ринок України. – К.: Знання, 2012.
4. Бридун Є.В. Страхова справа. Посіб. для розв'язування задач /ДПА України. – Ірпінь, 2010.
5. Ротова Т.А., Руденко Л.С. Страхування. Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2011.
6. Страхові послуги. Навч.-метод. Посіб. Для самостійного вивчення дисципліни / За ред. Т.М. Артюх. – К.: КНЕУ, 2010.
7. Страхування. Підруч. / Керівн. Авт. кол. і наук. Ред. С.С. Осадець. – К.: КНЕУ, 2006.
8. Штефюк П.Я., Штефюк Т.Ю. Страхування. Навч. посіб. – Чернівці: Прут, 2011.

Нормативні джерела

1. Закон України «Про страхування» № 85/96-ВР від 07. 03. 1996 р. зі змінами та доповненнями.
2. Правила страхових компаній за видами особового страхування (джерело – сайти страхових компаній).

ПЕРЕЛІК ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНОГО, ВІЗУАЛЬНОГО ТА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Законодавство України. Сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Урядовий портал. Сайт Кабінету Міністрів України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// kmu.gov.ua](http://kmu.gov.ua).
3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nfp.gov.ua/>
5. Ліга страхових організації України - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uainsur.com/>
6. Національний банк України - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua
7. Пенсійна реформа в Україні - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pension.kiev.ua
8. Група компаній «Дедал» - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://info.dedal.ua/>

ДОДАТОК А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни:

«СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»

Роботу виконав:

_____

_____

(прізвище, ім'я та ім'я по батькові)

№ залік. книжки _____

Варіант № _____

Робота подана на кафедру
соціального забезпечення _____

(дата)

Роботу перевірів: к.е.н., доцент Губар О.Є.

_____

(прізвище, ім'я та ім'я по батькові)

Відмітка про перевірку _____

Черкаси – 20__ р.